

توهم صلح و خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان

بعد از سپری شدن نزدیک به دو دهه جنگ در افغانستان، نیروهای آمریکایی ظاهراً تصمیم به ختم این غائله وحشت گرفته و تلاش‌های پیگیر و بی سابقه خود را برای به نتیجه رساندن گفتگوهای صلح به راه انداخته‌اند. در حال حاضر گفتگوهای صلح در اساسی‌ترین مقطع آن قرار دارد و تا کنون نشست‌های مختلفی در رابطه به صلح میان گروه طالبان و نماینده خاص آمریکا در امور صلح افغانستان صورت گرفته است.

این تلاش‌ها از جانب آمریکا برای توافق صلح با گروه طالبان، این خوشبینی‌ها را برای مردم به میان آورده است که گویا بعد از سالها اشغال، قتل و کشتار مسلمانان بی گناه این سرزمین احتمال به میان آمدن صلح و ثبات به میان آمده است. اما نکته‌ی که در این میان حائز اهمیت است، بحث خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان می باشد. موضوعی که بارها در نشست‌های مختلف روی آن بحث شده و از جمله شرایط اساسی برای دست یافتن به صلح گفته شده است.

مقام‌های مختلف آمریکایی نیز از خروج نیروهای خود از افغانستان گفته‌اند. چنانچه، در نشست نمایندگان آمریکا و گروه طالبان در قطر، زلمی خلیلزاد واضح بیان کرد که آمریکا قصد خروج از افغانستان را دارد. همچنان مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا در توئیتر خود نوشت: "آمریکا به تعقیب تلاش‌های صلح در افغانستان برای جلوگیری از مبدل شدن این کشور به پناهگاه‌های تروریستان و بیرون کشیدن نیروهایش، جدی است". از جانب دیگر بحث خروج در حالی مطرح می شود که طرف مقابل آمریکا نیز از خروج نیروهای این کشور از افغانستان می گویند و ضرب العجل هجده ماه را که در طرح نهاد پژوهشی رند نیز ذکر شده است یاد می کنند.

اما سوال این جاست که آیا آمریکا بر تعهد خود مبنی بر خروج نیروهایش پایبند باقی خواهد ماند یا خیر؟

در جواب باید گفت که آمریکا در طول تاریخ به هیچ تعهدی وفادار نبوده و انتظار خروج نیروهای آمریکایی واقعیت نداشته تنها یک فریب سیاسی است. برای آمریکایی که میلیاردها دلار را در افغانستان به مصرف رسانیده و تعداد زیادی از عساکر خود را از دست داده است، دور از انتظار است که کتاب جنگ افغانستان را به این زودی‌ها بسته نماید. اگر صحبت از خروج نیز مطرح است، بیشتر جنبه نمایشی و تاکتیکی را دارد. زیرا هنوز هم افغانستان یک نقطه استراتژیک برای آمریکا جهت دستیابی به اهداف منطقه‌ای اش از جمله زیر نظر داشتن کشورهای چین و روسیه به شمار می رود.

با تمام این‌ها اگر آمریکا موضوع خروج نیروهایش را از افغانستان مطرح می‌کند به یک باره گئی نبوده و خروج نیروهایش را در چند مرحله مطرح خواهد کرد. چنانچه در طرح نهاد پژوهشی رند نیز موضوع خروج نیروهای آمریکایی در سه مرحله (6 ماه، 12 ماه و 18 ماه) مشروط به برآورده شدن شرایط خروج و تداوم آن می‌باشد.

بدون شک آمریکا برای خروج نیروهایش بدون استنباط به طرح رند شرایطی را مطرح خواهد کرد، که عدم برآورده شدن آن می‌تواند به معنی ادامه حضور نیروهای آمریکایی در افغانستان باشد. چنانچه، در طرح نهاد پژوهشی رند برای خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان شرایطی از جمله ایجاد یک حکومت انتقالی و برگزاری لویه جرگه قانون اساسی ذکر گردیده است. اما این احتمال هم وجود دارد که شرایط ذکر شده برآورده نشود و آمریکا همچنان به تداوم حضور خود در افغانستان ادامه دهد. از جانب دیگر، تا عملی شدن تعهدات اوضاع را قسمی به نفع خود سر و سامان دهد که طرف مقابل از خواسته اش مبنی بر خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان کوتاه آمده و ذوب پروسه صلح آمریکایی گردد.

اما با تمام این‌ها اگر قرار باشد آمریکا نیروهایش را از افغانستان خارج کند؛ تنها اشغال شاید به پایان برسد، اما همچنان استعمار سیاسی، اقتصادی، فکری و فرهنگی با تمام قوتش باقی خواهند ماند. از جانب دیگر، اگر نیروهای نظامی آمریکا از افغانستان خارج شود، به هیچ صورت نمی‌توان تضمین کرد دست استخبارات این کشور از این سرزمین کوتاه می‌گردد. چنانچه، ترامپ رئیس جمهور آمریکا در صحبت‌های خود از حضور استخبارات این کشور در افغانستان سخن گفت، و این یعنی همان حضور دوام دار آمریکا در افغانستان که بارها مقامات بلند پایه ی آمریکایی از آن سخن گفته اند.

همچنان نباید فراموش کنیم که مسئله خروج تنها شامل نیروهای نظامی این کشور می‌شود؛ و خروج کامل نیروهای اشغال گر اعم از نظامی، ملکی و استخباراتی ممکن نیست. چنانچه، مورد مشابه آن را در عراق شاهد بودیم که چگونه آمریکا بعد از خروج، استخبارات خود را در عراق حفظ کرد تا همچنان این کشور را در استعمار خود داشته باشد. با این وجود، نباید فریب تلاش‌های ظاهری صلح آمریکا را خورد؛ صلح و خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان در موجودیت نهادهای استخباراتی، سفارت این کشور که دایماً در تلاش دسیسه چینی هستند توهمی بیش نیست. صلح واقعی تنها زمانی می‌تواند در افغانستان مسیر گردد که به کلی ریشه اشغال و استعمار در این سرزمین از بیخ و بن برچیده شود و مردم افغانستان براساس ارزش‌های اسلام یک نظام سیاسی اسلامی را طوری پایه ریزی کنند که اسلام را در تمامی بخش‌ها به کرسی تطبیق و تنفیذ بنشانند.

سهیل صالحی